

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна
телефон: 0-800-505-240
факс +380 (44) 230-20-33, 253-77-50
e-mail: nbu@bank.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032106
web: <https://bank.gov.ua>

NATIONAL BANK OF UKRAINE

9, Instytutska St., Kyiv, 01601, Ukraine
phone: 0-800-505-240
fax +380 (44) 230-20-33, 253-77-50,
e-mail: nbu@bank.gov.ua
web: <https://bank.gov.ua>

Асоціації фінансових установ
(згідно з переліком)
Фінансові установи
(згідно з переліком)

Про надання роз'яснень та рекомендацій з питань фінансового моніторингу

Національний банк України (далі – Національний банк), керуючись частиною восьмою статті 18 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” (далі – Закон), з огляду на питання учасників фінансового ринку, а також з урахуванням виявлених під час здійснення нагляду непоодиноких випадків недотримання вимог законодавства України у сфері ПВК/ФТ¹ надає роз'яснення та рекомендації з питань фінансового моніторингу.

1. Стосовно проведення повторної ідентифікації, верифікації клієнта/представника клієнта.

Відповідно до пункту 31 частини першої статті 1 Закону клієнтом є, зокрема, особа, яка звертається за наданням послуг до суб'єкта первинного фінансового моніторингу, користується послугами суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

Згідно з частиною четвертою статті 11 Закону належна перевірка клієнта (далі – НПК) здійснюється, зокрема в разі:

встановлення ділових відносин;

наявності підозри;

проведення разової фінансової операції без встановлення ділових відносин з клієнтами, якщо сума фінансової операції дорівнює або перевищує суму, визначену частиною першою статті 20 Закону.

Згідно з визначенням, наведеним у пункті 19 частини першої статті 1 Закону, діловими відносинами є відносини між клієнтом та суб'єктом

¹ ПВК/ФТ – запобігання та протидія легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Олійник Дмитро Ігорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000008B1B0000466A0000

Дійсний до: 25.10.2024 17:57:49

Національний банк України

25-0005/71150

від 26.09.2023 18:06

первинного фінансового моніторингу, пов'язані з діловою, професійною чи комерційною діяльністю суб'єкта первинного фінансового моніторингу, що виникли на підставі договору, у тому числі публічного, про надання (використання) фінансових або інших послуг, здійснення суб'єктом первинного фінансового моніторингу іншої діяльності та передбачають тривалість існування після їх встановлення.

Водночас згідно з частиною п'ятнадцятою статті 11 Закону повторна ідентифікація та верифікація клієнта (його представника) не є обов'язковими, якщо ця особа раніше була ідентифікована та верифікована згідно з вимогами закону, за умови відсутності у суб'єкта первинного фінансового моніторингу підозр та/або підстав вважати, що наявні документи, дані та/або інформація про клієнта (представника клієнта) є нечинними (недійсними) та/або неактуальними.

Отже, у разі наступного встановлення ділових відносин, зокрема укладення нового договору кредиту з фізичною особою, яка вже була раніше клієнтом установи, на думку Національного банку, не потрібно здійснювати повторно її ідентифікацію і верифікацію, якщо ця особа раніше була ідентифікована та верифікована згідно з вимогами закону та за умови відсутності в установи підозр та/або підстав вважати, що наявні документи, дані та/або інформація про клієнта (представника клієнта) є нечинними (недійсними) та/або неактуальними на момент встановлення таких відносин.

Разом з цим, якщо ідентифікація та верифікація клієнта була здійснена не відповідно до вимог закону, установа під час укладення нового договору із фізичною особою, яка вже була раніше клієнтом установи, зобов'язана здійснити її ідентифікацію та верифікацію в порядку, визначеному в додатку 2 до Положення про здійснення установами фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 28.07.2020 № 107 (зі змінами) (далі – Положення № 107).

Водночас наголошуємо на тому, що всі вимоги Закону та Положення № 107, зокрема в частині здійснення НПК, мають виконуватися установами з дня набрання чинності цими документами.

Звертаємо увагу, що згідно з пунктом 23 додатка 1 до Положення № 107 установа документує проведення НПК та прийняті установою рішення в спосіб, що дасть змогу продемонструвати їх належне здійснення та обґрунтованість, та зберігає відповідні документи та/або інформацію у справі клієнта протягом строків, визначених Законом.

Зазначаємо, що установа під час розроблення процедур ідентифікації та верифікації має керуватися ризик-орієнтованим підходом, дотримуючись вимог та обмежень, установлених у Положенні № 107, та враховувати те, що результатом здійснення ідентифікації та верифікації має бути:

однозначне встановлення особи клієнта (представника клієнта);

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Олійник Дмитро Ігорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000008B1B0000466A0000

Дійсний до: 25.10.2024 17:57:49

Національний банк України

25-0005/71150

від 26.09.2023 18:06

впевненість у тому, що отримані ідентифікаційні дані належать клієнту (представнику клієнта);

переконання в тому, що клієнт (представник клієнта) не є самозванцем, а дійсно є особою, якою він/вона назвався/назвалася (пункт 4 додатка 2 до Положення № 107).

Національний банк наполегливо рекомендує установам переглянути свої процедури та процеси стосовно відповідності вимогам щодо проведення ідентифікації та верифікації клієнтів, передбаченим Законом та Положенням № 107.

Установи можуть використовувати виключно визначені в Положенні № 107 способи ідентифікації та верифікації, у тому числі під час впровадження нових продуктів та каналів/способів надання фінансових послуг клієнтам.

Нездійснення/неналежне здійснення установами НПК, зокрема ідентифікації та верифікації може свідчити про неналежну організацію внутрішньої системи ПВК/ФТ установи та буде відповідно оцінюватися Національним банком під час здійснення нагляду.

Ці рекомендації та роз'яснення надаються додатково до роз'яснень, наданих у листах Національного банку від 07.12.2020 № 25-0006/73391, від 18.12.2020 № 25-0006/77079.

2. Стосовно забезпечення актуальності отриманих та наявних документів, даних та інформації про клієнта.

Відповідно до частини п'ятої статті 11 Закону ідентифікація та верифікація клієнта здійснюються до встановлення ділових відносин, вчинення правочинів (крім випадків, передбачених цим Законом), проведення фінансової операції.

Установа як суб'єкт первинного фінансового моніторингу відповідно до законодавства зобов'язана на підставі офіційних документів або інформації, отриманої з офіційних та/або надійних джерел, здійснювати верифікацію клієнта (абзац перший частини восьмої статті 11 Закону).

Згідно з пунктом 6 додатка 2 до Положення № 107 установа зобов'язана здійснювати верифікацію на підставі офіційних документів або інформації, отриманої з офіційних джерел або інших надійних джерел, визначених у додатку 1 до Положення № 107. Під час здійснення верифікації установа має перевірити (підтвердити) належність відповідній особі ідентифікаційних даних.

Зазначаємо, що у випадках, коли між здійсненням ідентифікації та верифікації клієнта та встановленням ділових відносин (укладенням договору) з ним проходить будь-який час, підвищується ризик втрати чинності (дійсності) або актуальності наданих клієнтом копій ідентифікаційних документів.

З метою унеможливлення встановлення ділових відносин з особою на підставі нечинних (недійсних) документів та/або упередження шахрайських дій із застосуванням викрадених/втрачених документів установа має пересвідчитися у чинності (дійсності) та актуальності раніше наданих клієнтом під час

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Олійник Дмитро Ігорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000008B1B0000466A0000

Дійсний до: 25.10.2024 17:57:49

Національний банк України

25-0005/71150

від 26.09.2023 18:06

здійснення його верифікації копій ідентифікаційних документів у момент укладення кожного договору, але не пізніше проведення фінансової операції (зокрема надання кредиту, позики тощо). Такі заходи установа здійснює в межах забезпечення актуальності отриманих та наявних документів, даних та інформації про клієнта, що є частиною належної перевірки клієнта.

З цією метою рекомендуємо здійснювати, зокрема такі дії в момент укладення договору, проведення фінансової операції:

використовувати сервіс "[Перевірка за базою недійсних документів](#)" Державної міграційної служби України;

надсилати особі на її фінансовий номер телефону отр-пароль для його коректного введення та здійснювати фотофіксацію особи з власним ідентифікаційним документом, а саме сторінки/сторони, що містить фото власника (у разі використання способу верифікації, наведеного в підпункті 4 пункту 31 додатка 2 до Положення № 107).

Процедури ідентифікації та верифікації клієнтів, розроблені установою, мають ґрунтуватися на застосуванні ризик-орієнтованого підходу та забезпечувати наявність в установі чинних (дійсних) та актуальних ідентифікаційних документів клієнта або інформації, яка підтверджує чинність (дійсність) та актуальність ідентифікаційних даних, отриманих від клієнта (представника) клієнта.

Наголошуємо, що відповідно до частини другої статті 7 Закону застосування ризик-орієнтованого підходу здійснюється в порядку, визначеному внутрішніми документами з питань ПВК/ФТ суб'єкта первинного фінансового моніторингу, з урахуванням рекомендацій відповідних суб'єктів державного фінансового моніторингу, які згідно із цим Законом виконують функції державного регулювання і нагляду за такими суб'єктами первинного фінансового моніторингу.

Також зазначаємо, що згідно з частиною шостою статті 8 Закону та пунктом 9 розділу II Положення № 107 відповідальність за неналежну організацію та проведення первинного фінансового моніторингу² несе керівник суб'єкта первинного фінансового моніторингу, а також відповідальний працівник.

Заступник Голови

Дмитро ОЛІЙНИК

Юдіна Юлія
(044) 230 18 95

² Первинний фінансовий моніторинг – сукупність заходів, які вживаються суб'єктами первинного фінансового моніторингу і спрямовані на виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії (пункт 45 частини першої статті 1 Закону).

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Олійник Дмитро Ігорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000008B1B0000466A0000

Дійсний до: 25.10.2024 17:57:49

Національний банк України

25-0005/71150

від 26.09.2023 18:06